

IVAN PREGELJ:

Magister Anton

ZGODOVINSKI ROMAN

Vrvež tega dne pa ga je močno razburil. Približal se je golobrademu in na videz začetniškemu čljaku, potegnil ga za rokav in dejal:

"Klanjam se, drug! Kaj pa imajo danes na šoli, da je taka gneča?"

Mladi je samozavestno premeril vpraševalca in dejal trdo: "Kdo si, da vprašuješ?"

"Starejši magister že, častiti drug, Anton po imenu."

Mladeža je tujčeva čast prevzela in je dejal dokaj vljudneje: "Ali si tuj, pa misliš še študirati?"

"Imaš sorodnika na šoli, pa ga ne najdem v toliki množici," je odgovoril tujec.

"Seveda ga ne najdeš," se je nasmejal oni. "Veliko nas je. Veš li, koliko?"

"V tisoče."

"Prav si dejal, v tisoče," je menil dijak. "In ne moglo bi nas biti četrtina v šolo, če bi redno vsi prihajali poslušat. Deo gratias! Pa nas je dve tretjini vpisanih in imatrikuliranih bolj pri pijači in v postelji kot pa na šolski klopi."

"Opazil sem," je menil magister; "a danes je za čudo marljivih slušateljev."

"Danes," se je zasmejal mladi. "Urnej čudež in poslušni!"

Pripovedoval je živahno:

"Lej, novi heidelberški teolog Caharija Ursinus potuje skozi mesto. Naš profesor doctus Jakob Andree ga je povabil, naj pride in disputira z njim. Pet in dvajset vprašanj mu je poslal. Stvarno in prijateljsko stanovsko, meniš? Memento farizejev in saducejev! Ecce, tales nostri! Zabava bo. Gospoda se bosta lasala. Veruj mi, to bo zopet nova bogoslovna pravda! Zato vstopi z menoj, boš čul še sam. Litigantibus theologis vanis gaudent pigri veneri." (Ko se prepirajo plehki bogoslovci, se jim smejejo leni me-ljušniki.)

Magister Anton se je sprva branil, potem pa se je dal pregovoriti. Mladi dijak ga je vedel v veliko sobo, ki je bila že polna poslušalcev. Ko se je pretil magister skozi vrata, potiskan družabno od mladega, se je znašel tik pred odrom, kjer uče profesorji. Tesno mu je bilo v hrumu in šumenju glasov. Zdajci ga je kar živčno streslo. Vsa velika soba je zagrmela od sto ploskov in vzklikov. Na odru pred njim sta se pokazala moža, ki sta bila oznanila svojo disputacijo: prvi je bil suhoten in nizek, drugi visok in obilen.

Magistru je prišepetnil mladi dijak:

"Pazi! Debeli je naš, saducejec utique, suhi pa Ursinus — farizej."

Učenjaka sta se vsak po svoje poklonila dijaštvu, ki se je pomirilo.

Tedaj je spregovoril Andree in povedal, kaj je namen in pomen sestanka.

"Gospodje," je dejal, "začnimo. Z gospodom Ursinom sva voljna govoriti o petindvajsetih vprašanjih, ki zadevajo skrivnost spoznanja božjega. Ujemava se v dvaindvajsetih; v treh se ne. In sicer, glede prvega, ki zadeva najbistvenejši nauk velikega Martina, namreč thesin o nesvobodni volji; glede drugega, ki je vprašanje, ali je smatrati Kalvinov nauk za krivoverski ali samo za zmoten, in glede tretjega, kar je že od nekdanj sporno vprašanje med menoj in ljubim prijateljem, pričujočim gospodom, gospodom Ursinom..."

Ploskanje in pritrjevanje je odgovorilo njegovi besedi, da je mož nekam zmagoslavno in po-

milovalno pogledal po svojem suhotnem drugu. Ko je zopet povzel besedo, je dejal:

"O tretjem tedaj, ki ga vsi poznate iz mojih naukov in knjig. Zdi se mi vredno, da najprej disputiram prav o tem tretjem, i.e.t.j. o tezi, ki jo učim in sem jo označeval doslej s sledečo besedo: quod simplex scrotatio non sit peccatum, da presušstvo v navadnem zmislu ne more še biti greh."

Pritajeno in rahlo podsmehljivo pritrjevalno mrmranje je odgovorilo. Nekaj razumnejših med dijaki se je pa kar glasno zasmejal in zaklicalo objestno, kakor da vzdobuja šaljivca v družbi pri vinu:

"Prosit, Jacobe — Bilo, kakor hočeš in učiš, Jakob."

Andree je začel resno svoj stavek utemeljevati. Heidelberški profesor je navidezno mirno poslušal. Magister, ki mu je gledal naravnost in od blizu v obraz, pa je videl, da ga barva spreleta, da si grize ustnice in se le trudoma kroti. Tako je Andree dogovoril. Magistru je odleglo, dasi je le površno poslušal. Umel je vendar toliko, da je učenje zblojeno in da mora nauk obsojati. V svojem vernem, katoliškem srcu se je zgrajžal.

"Moj Bog!" je občutil. "Ti veš, Ti dopuščaš! Odpadli so. Zato zdaj bledejo v hudičevi pameti, da posito primo, češ, ko je tolika moč hudičeva nad nami, da se ji ubraniti ne moremo, gre iskati mimo večjega manjše zlo, kar mora biti očitno Bogu povšečno. In da če je povšečno, ni nevéščno, ergo posvečeno, dovoljeno."

Ni doumel vse znanstvene zablude do konca, ko se je dvignil Ursinus. Prav nič medvedjega, kakor je ime govorilo, ni bilo v njem. Drhtel je, slaboten, razburjen, ihtav.

"Zanikam!" ga je slišal vzklipniti magister krčevito, tako da mu je glas preskočil in zbudil v poslušalcih smeh. Ursinus se je razburil. Ne da bi dostojno po rabi in šegi šolske disputacije ponovil, povzel in nato kot zmotno nakazal ali prvo ali drugo ali tretjo trditev nasprotnikovo, je bruhnil s trdimi, psovkom podobnimi izrazi in začel neurejeno zanikati nasprotnikovo mnenje. Komaj nekaj trenutkov je bilo v šoli mirno, kmalu se je zdrlo tu medloploskanje, tam smeh in žvižg. Heidelberški je izgubljal vsorazsodnost.

"Kar moj nasprotnik uči, to je morda priznana resnica pri Turkih ali papežnikih," je zav-

pil in prevzel s to trditvijo magistra, da je nehote vzklipnil:

"Nego! Ni res!"

Profesor Andree, ki je čul, se je ozrl z jasno prijaznostjo na magistra. Menil je pač, da ima pred seboj svojega pristaša. Poslej ni več obrnil oči od njegoga. Heidelberški pa se je še huje razburil. Ze ni več razmišljal, kaj govori. Besno je psoval in tulil v avditorij. Zdajci ga je preglušil strašen ropot in krik. Nič več ni mogel govoriti. Bled, s peno na ustih je zavpil dijakom v obraz zaničljivo psovko, ki je mladina k sreči ni umela, poklonil se porogljivo nasprotniku in nato izginil z odra. Zmagoviti nasprotnik je užival in zaklical za njim z mogočno be-

MULLALLY POGREBNI ZAVOD

Nahaja se med Memorial Shereway in Lake Shore Blvd.
365 E. 156th St. KE 1-9411

- ★ Vse predpriprave v naši posebni privatni sobi.
- ★ Vera. narodnost in privatni običaji upoštevani.
- ★ Parkirni prostor. Zračevalni sistem.

24 urna ambulančna posluga in aparat za vdihavanje kisika.

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

NE SAMO ZA OKRAS — Modernistični obesek slušateljice Kent univerze v Ohiu Christine Johnson ni samo okras, je tudi koristen. V njem je, kot kaže slika na desni, majhen tank kisika z masko, za njegovo rabo. Neobičajni obesek, ki ga imenujejo "2001", je zamisel slušateljice iste univerze Mary Ann Scherr.

ISKANJE HLADU

Ko je pritiskala vročina, so ljudje iskali uteho, kjer so jo upali najti. Tiste mladi ljudje so se spravili pod jez in za njega v Red Clay potoku pri Wilmingtonu, Del. Gornja slika je bila posneta skozi padajočo vodo jezu.

sedo iz prerokov. Dijaštvu pa, Komaj dvajset ljudi je ostalo ki je že imelo svojo zabavo, ni pri učitelju v dvorani, ki se je bilo več še za kako predavanje, spraznila.

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088
17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLISKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLISKA PODPORNIA ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejših vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino;
- posmrtnine za necmejeno vsoto
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izrezek in pošijite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Ead: bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA

CODE

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znance, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

Naše cene so zmerne. postrežba uslužna.

Na svidenjel!

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103